

Porro plurima substantiva abstracta⁵⁾ imprimis ea, quae animi affectus exprimunt,⁶⁾ in plurali numero posita sunt.

Priusquam ad casuum usum tractandum transeo, paucis de vocabulo "funus" disseram, quod varia significatione a Propertio usurpatum est.

Kuttnerus enim, qui (de Prop. elocut quaest. p. 33 sq.) omnibus locis, quibus "funus" sensu vulgari „pro efferendo mortuo“ accipiendum est, singularem legi numerum affirmavit, vehementer errat; nam II, 1, 56. „Ex hac ducentur funera nostra domo“ pluralem numerum huius vocabuli non pro abstracto „mors“ positum esse, sed pro concreto „mortuus“ ex ipsa sententia elucet. Aequae ac substantivum „funus“ etiam vocabulum „fatum“ et in singulari et in plurali numero variis adhibetur notionibus; significat enim modo ‚fortunam‘, modo „mortem“, modo nihil aliud nisi hominem ipsum (cfr. Kuttner p. 30 sq.).

Denique etiam illud moneo, numeri pluralis et singularis primae personae permutationem Propertio tam frequentem esse, ut persaepe in uno eodemque enuntiato aut circuitu utraque utatur forma (cfr. Hertzberg I., p. 121).

Iam aggredior ad ea, quae de casuum usurpatione Propertiana dicenda sunt.

De casuum usu.

De accusativo.

In accusativi usum, Propertianum inquirens primum de accusativo graeco qui dicitur disseram, quem apud priscos scriptores

³⁾ „arae“ II, 2, 7; IV, 16, 1; V, 6, 7; sacra (pro „templum“) V, 1, 3; fana V, 9, 34.

⁴⁾ „Limina“ I, 5, 13; 16, 3; II, 6, 37; 7, 9; V, 4, 2; 8, 84; 9, 27; 54; litora I, 2, 13; 11, 28; 20, 22; II, 1, 30; III, 6, 4; 28, 20; 32, 61; IV, 6, 21; 21, 23; V, 6, 15; orae I, 20, 15; 21; aequora I, 15, 10; III, 8, 38; IV, 6, 57; 14, 31; 21, 11; „alias Illyrias“ III, 8, 10; „Illyricis terris“ III, 8, 10; regna II, 1, 23; 9, 49; III, 26, 8; 8, 28; IV, 18, 22; V, 1, 10; 10, 27; 7, 6; 50; 6, 78.

⁵⁾ „fata“ vicies bis (bis „fatum“ III, 24, 3; 25, 5); „unde vicus nomina Tuscus habet“ V, 2, 20.

⁶⁾ „amores, laetitiae, fastus, fletus, invidiae, metus, calores, gaudia, taedia“ et apud priscos et apud aureae aetatis scriptores latinos inveniuntur, unde non opus esse arbitror in haec substantiva abstracta accuratius inquirere. (Cfr. Draeg. I, p. 11 sqq.) „furiis“ (= amoribus) V, 4, 68.

Romanos raro esse usurpatum (Draeg. I. p. 362), postea autem praecipue e Vergili carminibus in poetarum aequalium atque posteriorum sermonem irrepsisse, quin etiam in scriptorum solutae orationis opera velut Livi, Vellei, Suetoni, Taciti aliorumque inductum esse constat (cfr. Draeg. Über Synt. u. Stil d. Tacit. p. 18).

Qua in re tractanda imprimis cavendum est, ne omnes accusativos participiis perfecti passivi assertos ex imitatione quadam usus graeci ortos ducamus.

Nam cum desit linguae latinae participium perfecti activi, non est mirum poetas participium perfecti passivi vi mediali — ut ita dicam — usurpasse et cum accusativo iunxisse (cfr. Schroeter „der Accus. nach passiv. Verben in d. lat. Dichterspr.“ Glogau 1870. p. 6).

Quamquam Schaefferus (die sogen. syntakt. Graecismen bei den august. Dichtern 1884, p. 10 sqq.) fere omnia exempla adhuc pertinentia e Propertio enumeravit, tamen, ut rem compleam, ea hoc loco repeto aliorumque illius aetatis poetarum locos, qui ad hunc usum comparandum et illustrandum conferre possunt, adiungo.

Mediali vi adhibita sunt haec participia: II, 2, 8 „pectus operta“; III, 11, 2, externo tincta nitore caput (cfr. III, 11 10); addo IV, 16, 29 „candida laxatis onerato colla corymbis“, quod Draeg. et Schaeffer omiserunt; IV, 12, 11 „matrona incedit census induta nepotum“; III, 7, 42 „pressi membra“; V, 9, 52 „puniceo canas stamine vineta comas“; III, 5, 11 „nudum pectus lacerata“; III, 8, 24 „candida tam foedo brachia fusa viro“; IV, 11, 28 „alternas scissa Charrybdis aquas“ (Verg. A. 11, 478) I, 3, 34 „in molli fixa toro cubitum“ (Verg. A. 11, 507 „oculos fixus“) cfr. I, 3, 8 „nixa caput“; III, 27, 10 „nixa pedem“, quibus locis vis medialis plane apparet.

Exempla graeci usus nobis praebent haec participia: I, 3, 11 „nondum sensus deperditus omnes“; V, 9, 15 „pulsus tempora“ (cfr. Lucret. I, 13; 261; V, 1223); IV, 24, 14 „vinctus eram versas in mea terga manus“. — Errat Draegerus (I, p. 364), qui verba „vinciri“ ab Horatio solo et Vergilio cum accusativo iungi commemorat; addo e Catullo 64, 65 „vineta papillas“. cfr. etiam Schaeffer p. 22.

Accusativum determinationis cum adiectivo iunctum, qui apud Lucretium nondum invenitur, a Vergilio autem et Ovidio saepissime est adhibitus (Draeg. I. p. 370) et apud scriptores argenteae, quae dicitur, aetatis imprimis apud Tacitum increbuit (Draeg. Über Synt. und Stil d. Tacit. p. 16), a poetis e graeca lingua in latinam inductum esse veri simillimum est.

Properti carmina huius accusativi haec tria praebent exempla II, 8, 22 „saucius latus“; II, 5, 28 „Cynthia forma potens, Cynthia verba levis“; III, 19, 35 „precor ut me demissis plangas pectora nuda comis“.

Tibullus, qui saepissime usus est hac structura, semel (I, 6, 49 „saucia pectus“) accusativum cum adiectivo construxit.

Transeo ad accusativum, qui dicitur verbalis vel obiecti interni. Quo cum poetae atque scriptores omnium temporum usi sint (Draeg. I, p. 386; Biese „De obiecto interno ap. Plaut. et Terent“. Kiel 1878), non opus esse existimo e Propertio multa afferre exempla, sed de locis nonnullis, qui huc pertinent, paucis disseram.

Primum enim annotandum esse puto sententiam Hertzbergi, qui (in comment. p. 368) ad. v. IV, 21, 1 „magnum iter ad doctas proficisci Athenas“ „magnum iter“ appositionis loco omni enuntiato praefixum esse explicat, esse perversam. Nam „iter“ nihil aliud esse nisi obiectum internum, quod in Properti elegiis saepe invenitur, ex hisce apparet locis: I, 1, 18 „notas ire vias“; I, 2, 12 „indociles currere vias“; IV, 21, 24 „scandam ego Theseae brachia longa viae“ (pro „scandam viam secundum brachia longa) multisque aliis.

Deinde mihi disputandum est de v. II, 7, 11 sq: „A meam qualis caneret tibi, Cynthia, somnos tibia, funesta tristior illa tuba“. (codd. DVN.) Baehrensius (misc. crit. p. 85) ita coniecit:

„Carmina tum qualis caneret sub tibia somnos“. Argumenta, quibus hanc opinionem suam confirmat B., non sufficiunt. Dicit enim: „v. v. 7—10 recte accipiunt de pompa nuptiali, qua tempore vesperino coniuges ad mariti domum deducebantur. Tum autem quomodo Properti tibia Cynthiae somnos canere potuit? Immo intellegendus est ille tibiae cantus, quo pompae comites coniuges in cubile praecedentes prosequantur. Itaque „mea“ sua sponte corruptelam prodit.“

Sed „mea“ lectionem corruptam esse nego. Neque enim dubium esse existimo, quin „mea tibia“ nil aliud significet nisi tibiam, quae mihi a comitibus pompae meae nuptialis canitur i. e. cantus, qui in me canitur, ita ut mea licentius pro genetivo obiectivo positum esse videatur: quam licentiam non inauditam esse ex hoc colligatur Properti exemplo:

V, 8, 67 „nostris lassavit brachia plagis“, ubi „nostris plagis“ pro „plagis nobis inflictis“ scriptum esse satis apparet; cfr. etiam

Hertz. Qu. Prop. I. p. 146 et Vergil. A. II, 784 „lacrimas dilectae Creusae“ (= Thränen um Creusa).

Deinde locutio „somnos canere“ Baehrensio „suspectissima est a latinitate“. Immo vero locutionem „somnos canere“ notione „canendo somnum efficere“ — id quod nostra lingua verbis „ein Schlummerlied singen“ interpretatur — explicari posse atque defendi e versu V, 9, 13: „furem sonuere iuveni“ (= sonando furem prodiderunt) facile intellegitur; cfr. etiam II, 3, 24 „sternuit omen amor“; V, 1, 134 „verba tonare“ (Draeg. I. p. 387); III, 9, 1 „mentiri noctem“; II, 1, 39 sq. „Phlegraeos tumultus intonet Callimachus“; addo alia rari accusativi verbali exempla: IV, 2, 3 sq. „reges tuos . . hiscere posse“; III, 32, 25 „seros insanit amores“.

Quantum igitur coniectura „carmina“, quam Baehrensio Ovidii loco (her. XII, 139 sq. „tibiaque effundit socialia carmina vobis, at mihi funèrea flebiliora tuba) frustra — ut opinor — confirmare studuit, aut altera „a, mala“ pro „a mea“, quam in editionem suam recepit, non solum ab usu Properti distet, sed etiam a palaeographica ratione abhorreat, neminem fugit.

Hoc loco mihi non praetereundum est, Propertium saepe neutra non solum pronominum, sed etiam adiectivorum verbis intransitivis et passivis addidisse, quem usum apud priscos scriptores perrarum fuisse, inde autem a Lucreti temporibus magis magisque increbuisse scimus. (cfr. Draeg. hist. Synt. I, p. 387 sq.).

Exemplis, quae Draegerus (p. 388 sq.) e Lucretio, Catullo, Vergilio, Horatio attulit, adiungo e Propertio haec: I, 5, 30 „mutua flere“ (Lucr. II, 76 „mutua vivunt“; III, 801 „mutua fungi“; IV, 947, 325; V, 1100; cfr. Holtze, Synt. Lucr. lin. p. 34). — I, 8, 22 „vera queror“.

Cum verba intransitiva affectuum „queri, tremere, flere“ aliaque a plurimis et vinctae et solutae orationis scriptoribus aureae, quae dicitur, aetatis transitive usurpata sint (cfr. Draeg. h. Synt. I. p. 360 sq.), hunc usum etiam in Properti carminibus nobis occurrere non miramur (cfr. I, 7, 8; 9, 10; II, 4, 11; IV, 20, 30; 35, 4. V, 7, 6; 11, 9 etc.).

Sed duo repperi locos, qui huc pertinent, mentione satis dignos; legimus enim I, 16, 24 „me dolet aura“, quod Draegerus (I. p. 356) „me dolore afficit“ explicat; sed non recte eum intellexisse censeo; nam hic „dolet“ idem significare, quod „me miseratur“ ex

versu sq. 25 plane apparere rectissime iudicavit Hertzbergius (com. in Prop. p. 61).

Alter locus, cuius Draegerus mentionem non fecit, est: I, 13, 23 „flagrans amor Herculis Heben“, ubi accusativus „Heben“ e verbo intransitivo „flagrare“ aptus est.

Quamquam huius constructionis testimonium e nullo potui haurire alio poeta, tamen non ausim cum Marklando inniso versu II, 3, 33 „Hac ego non mirer si flagret nostra iuventus“ legere „caelesti Hebe“, praesertim quod omnes codices hic inter se consentiunt et simile verbum „ardere“, quod cum ablativo construi solet, eadem notione amandi a Vergilio (ecl. II, 1 „formosum ardebat Alexim) et Horatio (od. IV, 9, 13) cum accusativo iunctum esse videmus (cfr. Draeg. I. p. 361).

Restat, ut nonnulla exempla accusativi loci commemorem, quo imprimis Vergilius saepe usus est (Draeg I. p. 395); sunt haec: III, 8, 10 „alias navigat Illyrias“, III, 12, 22 „comminus ire sues“; cfr. Ov. fast. 5,176 „Audet et hirsutas comminus ire feras“ (cfr. Zingerle „Ovid u. sein Verhältnis zu den Vorgängern I, p. 73).

De dativi usu.

Quamquam viri docti, quorum opera in tractandis singulis dativi generibus maximo mihi fuerunt commodo, de dativi usu poetis elegiacis proprio scripserunt, tamen hanc rem quasi actam non putavi mihi esse praetereundam.

Priusquam autem ad rem accedo, annoto, quo ordine de singulis dativi generibus disserendum videatur. Primum enim disputabo de dativo post verba motum ad locum significantia posito et de dativo e verbis certandi apto; deinde de dativo graeco, qui dicitur, et finali.

Verba movendi, e quibus dependet dativus in hos distribuo quattuor ordines:

- I. verba simplicia intransitiva;
- II. verba composita intransitiva;
- III. verba simplicia transitiva;
- IV. verba composita transitiva.

Non vereor omnia exempla ad I pertinentia hic afferre, quod Propertius horum verborum structura ab aequalium poetarum more recedit.

I, 15, 8 „novo ire viro“ (cfr. Schröter „der Dativ zur Bezeichnung der Richtung in der lat. Dichterspr. Progr. Sagan 1873 p. 3). I, 20, 32 „ibat Hamadryasin“; (cfr. Schröter p. 7 et p. 14, ubi affert e Verg. A. I, 725 „it strepitus tectis“; IV, 451 „it clamor caelo“ et ex Sil. Ital. XV, 327 „ire sorori“). A Catullo, Tibullo, Ovidio, Horatio verbum „ire“ cum praepositionibus construitur.

I, 11, 25 „veniam amicis“; IV, 3, 5 „Ausoniis veniet provincia virgis“; V, 11, 102 „cuius honoratis ossa vehantur avis“; IV, 3, 5 „mihī venit epistola“ (cfr. Ov. Pont. IV, 6, 1, „tibi venit epistola“; I, 9, 33 „mihī venturum se iurare“); III, 12, 28 „venturum me tibi“; 29, 1; I, 9, 1; IV, 21, 19 „Lechaeo vectus“.

His duobus locis: III, 32, 7 „in hospitium Menelao venit adulter“ et I, 14, 11 „mihī veniunt sub tecta“ praeter substantivum e praepositione aptum, quo locus indicatur, etiam dativum personae invenimus, qui finem, quo spectat motus, significare videtur.

Sed haec constructio alio modo facilius explicari potest. Saepissime enim a Propertio genitivus subiectivus substantivi aut pronominis cum dativo commutatur. Cfr. I, 1, 7; 8, 14; 19, 3; II, 5, 21; 5, 23; 9, 39; III, 27, 37; 10; IV, 4, 3; 22, 31.

Apud Catullum bis inveni verbum „venire“ cum dativo iunctum 68, 63 sq. „nautis aura venit“ et 61, 116 „veniunt hero gaudia“; sed hos dativos magis commodi quam loci esse satis est dilucidum. Apud Tibullum I, 3, 65; 9, 43; 10, 67; II, 1, 81 (cfr. Streifinger p. 15).

Hic occasione data paucis disseram de v. I, 15, 29:

„Muta prius vasto labentur flumina ponto“.

In hoc versu, quem Draegerus (I. p. 427) attulit, „ponto“ non dativum loci, sed ablativum esse censeo. Codices exhibent „multa“ sed recentiores editores omnes praeter Baehrensium, qui praeunte Passeratio „nulla“ scripsit (cfr. misc. crit. p. 77), Mureti coniecturam „muta“ in verborum contextum receperunt.

Quid significet „muta“ difficile est intellectu; sed etiam emendatio „nulla“ ingenio poetae vix probari videtur. Nam cum e v. sq. 30 „annus et inversas duxerit ante vices“, tum ex Ovidi locis similibus (Trist. I, 7; Her. V, 29) plane elucet, sententiam esse hanc: „Prius retro labentur flumina ponto etc.“ — Quomodo igitur sanari poterit versus? Id quod suadet Burmannus: „Alta prius retro labentur etc.“ placet, sed a palaeographica ratione non est veri simile. Equidem quamquam non habeo, quo innitar, ausim

legere: „Mota prius vasto labentur flumina ponto“ et explicare: Mota (a) ponto fl. labentur i. e. a ponto relabentur.

Iam accedo ad verba composita intransitiva, quorum, cum hanc rem C. Schneemannus (de verbor. cum praepos. compos. ap. Cat., Tib., Prop. structura) accuratissime exposuerit, ea enumerabo, quae Propertius saepius quam Catullus et Tibullus cum dativo nudo copulat; sunt autem haec: „accumbere, concumbere, concurrere, invigilare, incumbere, insultare (cfr. Schneem. p. 51 sqq.), subire (Schneem. p. 41).

„Incidere“, quod a Catullo et Propertio cum dativo, a Tibullo cum praepositione „in“ et acc. construitur, et „incubare“ inde a Lucreti temporibus cum dativo iunguntur. (cfr. Holtze. Synt. Lucr. lin. p. 44; Lucr. VI, 1178 „lymphis putralibus inciderunt“; 351; 1143).

Praeterea verba „obstreperere“ et „occurrere“, quae etiam apud scriptores pedestris orationis aureae, quae dicitur, aetatis tertium casum assumunt (cfr. Draeg. hist. Synt. p. 418).

Deinde verborum simplicium transitivorum, quibus exprimitur appropinquatio quaedam, a Propertio cum dativo construuntur haec:

„iungere, nectere, miscere, ferre“. IV, 21, 13 „iungite lintea malo“; IV, 8, 33. Errat Draegerus (I. p. 426) dicens, Vergilium primum verbum „iungere“ in forma activa cum nudo dativo construxisse; nam hoc verbum invenitur apud Lucretium saepissime cum dativo copulatum velut I, 413; III, 800; IV, 430 (cfr. Holtze Synt. Lucr. lin. p. 44), unde hanc structuram e Lucreti opere in posteriorum poetarum carmina irrepsisse statuere licet.

Catullus passivas tantum formas verbi „iungere“ cum dativo copulat, id quod etiam apud Ciceronem reperitur (Draeg. I. p. 426). IV, 4, 12 „armis nectimus arma“; (cfr. Hor. ep. I, 19, 31; II, 2, 96; Ov. Pont. IV, 2, 30).

I, 20, 38 „lilia mixta papaveribus“; (cfr. Cat. 64, 95; 68, 18; Tib. II, 1, 46; Lucr. III, 234).

In Ovidi, Vergili, Horati carminibus hanc constructionem saepissime inveni.

Dativi localis e verbo „ferre“ apti exempla in Properti elegiis haec duo indagavi:

III, 12, 13 „feres inulto tura sacello“ et V, 3, 71 „armaque cum tulero portae votiva Capenae“.

Addo e Catullo 62, 20 „caelo fertur“, e Tibullo II, 6, 31 „dona feram sepulero“ (cfr. Streifinger p. 15), e Vergilio A. XI,

594 „arma feram tumulo“. Ovidius modo „ad“ cum acc. modo dativo utitur (cfr. Pont. II, 2, 121; IV, 8, 29; II, 9, 28; 10, 40; III, 1, 162).

Transitiva denique verba, quae cum praepositionibus „ad, ex, cum, de, in, ob, sub“ composita sunt, paucis existimo absolvi posse. Nam omnes fere illius aetatis auctores his verbis praeter accusativum saepissime obiectum, quod est in dativo, adiungere solent (Draeg. I. p. 419 sq.).

Cum igitur supervacaneum putem omnia enumerare verba, quae Schneemannus in ordinem digesta accurate exposuit, pauca tractanda elegi.

Incipio a verbo „adferre“. Ad hoc verbum dicit Schneemannus (p. 21): „adferre bis cum praepos. construitur 1) „in“ IV, 6, 60; 2) „ad“ V, 6, 31 „non ille attulerat . . . ad carmen“. Miror, quod non dubitavit coniecturam L. Muelleri „ad“ pro „aut“, quod omnes exhibent libri manuscripti, sine ulla haesitatione accipere et laudare. Quamquam enim Muellerum subtilissimo ingenio coniecisset „ad“ nemo negabit, tamen nos nulla re cogi, ut scripturam mutemus, concedendum est.

„advehere“ IV, 6, 63 „regionibus“ advehat aestus“. Baehrensius cod. F. secutus scripsit „evehat“; sed scripura „advehat“, quam cod. N exhibet, aptior videtur, quod magis appropinquatio ad litora quam eiectio e maris fluctibus designatur.

„conferre“ (I, 4, 9; II, 3, 25; III, 19, 33; 24, 9; IV, 24, 7; V, 11, 89;). Ad I, 5, 7 „non est illa vagis similis collata puellis“ annotat Schneemannus: „non discernam, utrum dativus ad adiectivum, „similis“ an ad participium „collata“ sit referendus“.

II, 9, 12 „Adpositum flavis in Simoenta vadis“.

Schneemannus (p. 22) dicit: „verbum. apponere“ Prop. uno loco simul cum dativo et cum praepositione „in“ coniungit“ et affert Hertzberg II p. 116: „est praegnans praepositionis vis, qua motionis via et finis breviter et cum evidentia indicatur. Ita adpositum corpus flumini puta, ut versus undas porrectum fortasse etiam ex parte in undas pertineret“.

Sed supervacanea est haec explicatio; multo enim veri similis est, „flavis vadis“ non ex „appositum“ dependere, sed aut ablativum loci esse aut ablativum instrumenti aptum ex „lavit“, verborum autem collocatio non offendit, quod Propertius saepe adiectivum aut participium a substantivo suo uno vel compluribus seiun-

git vocabulis (cfr. I, 3, 44, querebar externo longas saepe in amore moras).

In fine huius partis disputationis meae de dativo commemoro Propertium verba simplicia „pugnare“ et „certare“ cum dativo nudo construxisse (I, 10, 21; II, 3, 11; V, 6, 3).

Apud Lucretium haec structura, quam non graecam, sed poetarum Romanorum propriam putandam esse Schaefferus (p. 45 sq.) rectissime monuit, semel III, 7 (quid contendat hirundo cyenis) invenitur, Catullus autem, quem primum verbum „pugnare“ cum dativo copulasse (62, 64) dicit Draegerus (I. p. 406), semel utitur etiam praepositione „cum“ (62, 59).

Frequentior est hic usus Vergilio et Horatio, cum Ovidio plane aliena sit. (cfr. Draeg. I. p. 406). Verbum „luctari“, quod ab Horatio et Silio Italico (cfr. Draeg. ib.) cum nudo dativo iungitur, a Propertio cum praepositione „cum“ copulatur (cfr. III, 7, 5). Restat, ut afferam verbum „contendere“, quod Propertius semel cum praepositione (III, 19, 7 „contendet mecum“) et bis cum nudo dativo usurpavit (I, 7, 3; 14, 7).

Transeo ad dativum, qui dicitur graecus.

Hunc dativum, qui, cum pro ablativo cum praepositione „ab“ poni videatur, rectius appellatur dativus auctoris, non e graeco in latinum sermonem receptum esse ex eo facile intellegitur, quod inde ab initiis litterarum Romanarum gerundivum cum dativo copulari solet (cfr. Tillmann acta sem. Erlang. II. p. 73). Quamquam Tillmannus (p. 97, 109, 111) hanc rem accuratissime exposuit, tamen omnia, quae inveni, exempla affero, quod paullulum discrepat numerus locorum.

Octies legitur dativus cum simplici, vicies cum composita verbi forma aut cum participio perfecti passivi iunctus: dicitur illi I, 8, 31; dicuntur tibi I, 7, 1; scribuntur mihi II, 1, 1; solvatur tibi I, 8, 11; conteritur mihi I, 7, 9; cui conteritur III, 17, 15; elevor tibi III, 32, 58; aratur mihi IV, 4, 5, ubi dativus magis commodi quam auctoris est; credita mihi I, 15, 34; es mihi cognita I, 11, 17; natis est cognitus error IV, 14, 35; decerpta Palatia tauris IV, 8, 49; ancora iacta mihi est IV, 24, 16; Icare iugulate colonis III, 31, 29; mihi empta III, 13, 25; petita mihi aqua est III, 17, 2; mihi quaesitae boves V, 9, 18; tibi quaesitus, IV, 28, 8; relecta viris V, 9, 26; cui parma relata V, 10, 40 (hunc locum Tillmannus non attulit); sumpta deo IV, 6, 62; mihi suscepta II,

9, 25; omnia sunt temptata mihi IV, 25, 5; contempta tibi templa III, 24, 11; oscula sibi (= a se) debita I, 9, 17; relicta viro III, 19, 30.

Huc non pertinere existimo haec duo exempla, quae perhibet Tillmannus (p. 97); IV, 7 40 „offensa mihi“ et IV, 14, 3 „mihi“ velatus“. Nam si v. IV, 7, 40: „Offensa illa mihi, non tibi amica, dedit“ legimus, „offensa“ magis adiectivi quam participii passivi vim habere ex vocabulo opposito „amica“ sequitur cfr. Ov. Pont. I, 10, 42 „Caesaris offensum dum mihi nomen erit“, ubi „offensum“ nil aliud nisi „iratum“ significare e toto elucet enuntiato.

Deinde legimus IV, 14, 3: „Ut mihi praetextae pudor est velatus amictu“.

Hanc scripturam, quam Lachmannus retinere studuit, falsam esse, ex eo satis apparet, quod toga praetexta neminem indutum fuisse nisi magistratus curules et pueros constat.

Poeta autem — ni fallor — dicere voluit: „Ut togam sumpsi i. e. togam virilem“. Accedit, quod cod. Neapol. non solum praetexti, sed etiam „amicus“ exhibet pro „amictus“, quod quin leve librarii cuiusdam mendum sit, nemo dubitabit. Unde Guyetus cum lectionem „velatus“ retineri non posse bene perspexisset, coniecit simplicissima mutatione „elatus“, quae coniectura exemplis ab Hertzbergio (II. p. 332) e Livio allatis fuleitur. Addo e Cic. Tusc. IV, 29, 62 „malum, quod natura efferat“, unde verbum „efferre“ etiam notione „tollere, remove“ adhiberi sequitur. Versu autem sic restituto: „Ut mihi praetexti pudor est elatus amictus“ „mihi“ non dativum auctoris esse existimo.

Si dativos auctoris inter se conferimus, plurima reperimus pronomina, nomina substantiva perpauca.

Pronomina personalia inveni XVIII, relativa II (Tillmannus I), demonstrat. I, reflex. I, nomina substantiva V (Tillmannus IV).

Praetermisso dativo commodi vel incommodi, quem in litteris omnium temporum videmus (cfr. Draeg. I. p. 431 sq.), commemoro singularem dativum sensu finali usurpatum IV, 12, 36: „altaque nato creverat herba toro“ pro „alta herba erat toro“ i. e. creverat in torum. (cfr. Lucret. VI, 771, multa cibo quae sunt).

De genetivi usu.

Ad genetivum quod attinet, in universum dico Propertium non multum ab usu ceterorum poetarum discrepare.